

Toelichting

(Bijlage bij Nederlandse reactie op de consultatie EU textielstrategie)

Dit document is de toelichting op de ingevulde consultatie van de EU textielstrategie door Nederland.

1. TEXTIEL, EEN BELANGRIJKE SECTOR VAN DE EU-ECONOMIE DIE EEN GROTE ROL SPEELT IN HET HERSTEL

1.1

- Financiering en investeringen aantrekken om innovatie en digitalisering te bevorderen vinden wij belangrijk als het daarbij gaat om het bevorderen van duurzame/groene innovatie en digitalisering.
- “Ervoor zorgen dat textiel dat in de EU in de handel wordt gebracht, gedurende de hele levenscyclus een bewezen kleine ecologische voetafdruk heeft”: Nederland vraagt de Europese Commissie om onderzoek te doen naar mogelijkheden voor een verplicht duurzaamheidslabel, en daarbij onder andere te kijken naar WTO-compatibiliteit.
- “De goede en duurzame werking van mondiale waardeketens waarborgen”: belangrijk om niet alleen te waarborgen, maar goede en duurzame werking verder te stimuleren op vlak van milieu- commerciële en sociale thematiek. Het stellen van concrete doelstellingen op deze thema's is daarbij nuttig, evenals het ervoor beschikbaar stellen van (ontwikkelings)financiering.

1.2

- Technische, zakelijke, maar ook financiële bijstand verlenen ten behoeve van digitale technologische innovatie en productontwikkeling vinden wij belangrijk als het daarbij gaat om duurzame/groene technologische innovatie en productontwikkeling. Belangrijk om bij deze bijstand ook te denken aan ondersteuning van partijen in productielanden buiten de EU.
- In den brede zijn wij voorstander van regelgeving en beleidskaders op het terrein van textiel, (incl. productieprocessen en –technologieën) om duurzaamheid van de textielketen te bevorderen.
- Ervoor zorgen dat kmo's sneller toegang hebben tot financiering vinden wij belangrijk als het daarbij gaat om verduurzaming.
- Wij zijn voorstander van regelgeving op het terrein van textiel op o.a. UPV en eco-design (waaronder verplicht percentage recycleat). We pleiten ervoor dat textiel als een van de eerste productgroepen wordt aangepakt onder de herziene Ecodesign richtlijn (onderdeel van Sustainable Products Initiative).
- Een verplicht Europees duurzaamheidslabel/etiketteringssysteem (in de vorm van een verkeerslicht of iets vergelijkbaars met het energielabel) zou de consument direct en eenvoudig inzicht kunnen geven in de duurzaamheid van de kleding die hij koopt. Daarom vragen we de Europese Commissie om onderzoek te doen naar mogelijkheden voor een dergelijk verplicht label.

1.3

- Geavanceerde fabricage kan nuttig zijn om de textielsector in de EU te bevorderen, maar wat ons betreft is het bevorderen van duurzaamheid in de textielsector wereldwijd van het grootste belang.

- Wij zijn voorstander van gesloten-kringlooprecycling, open-kringlooprecycling moet dus in principe alleen bevorderd worden als er (nog) geen andere opties zijn, waarbij lock-in situaties moeten worden voorkomen.
- Productie van innovatief technisch en slim textiel van groot belang zolang dit inhoudt dat duurzaamheid in de textielketen wordt bevorderd.

2. CIRCULAIRE ECONOMIE IN DE TEXTIELSECTOR VAN DE EU

2.1 Overzicht – volledige waardeketen

- Wij zijn voorstander van het terugwinnen van vezels uit textielafval en ze gebruiken om nieuwe textielproducten te vervaardigen (fibre-to-fibre), ze gebruiken om andere producten te vervaardigen (downcycling) moet alleen bevorderd worden als er (nog) geen andere opties zijn, waarbij tevens lock-in situaties moeten worden voorkomen.
- Wij vinden het belangrijk dat bij het bevorderen van slow fashion niet alleen naar circulaire, maar ook naar sociale (bv. arbeidsomstandigheden, zoals leefbaar loon en kinderarbeid) en commerciële (bv. purchasing practices bedrijven) thema's wordt gekeken. Alleen door op al deze fronten actie te ondernemen en samen te werken met kledingbedrijven kan effectief worden gewerkt aan afname consumptie.
- Transparantie is van groot belang voor de aanpak van misstanden in de toeleverings- en post-consumptieketen, juist ook buiten de EU. Momenteel is er nog te weinig transparantie om misstanden effectief te bestrijden. We roepen de Commissie daarom op transparantie te bevorderen, bv. het openbaar registreren van productielocaties via de *Open Apparel Registry*,

2.2 Grondstoffen

- De afvaldefinitie in de Kaderrichtlijn afvalstoffen vergt verduidelijking, met name voor de betekenis van 'zich ontdoen'. Dit probleem speelt in het algemeen. Nederland is voor de ontwikkelingen van einde-afvalcriteria op Europees niveau, maar is benieuwd naar de uitwerking hiervan. Voor textiel lijkt de wens op Europese einde-afvalcriteria echter minder een rol te spelen dan bij bepaalde andere productcategorieën.

2.3 Productieprocessen

- Neem bij verduurzaming van productieprocessen ook (ondersteuning aan) bedrijven en overheden in productielanden mee.

2.4 Productontwerp

- Bij het verhogen van het gehalte aan natuurlijke vezels bij productontwerp is het belangrijk dat gekeken wordt naar de milieu-impact van deze natuurlijke vezels.
- Ook bij het verminderen van het gebruik van synthetische vezels en verhogen van het gebruik van natuurlijke vezels in textielproducten om de milieueffecten van kleding/textiel afkomstige microplastics aan te pakken zonder daarbij andere milieuproblemen te veroorzaken is het vanzelfsprekend belangrijk dat er goed gekeken wordt naar de milieu-impact van de natuurlijke vezels.
- Het is belangrijk dat de Commissie ook rekening houdt met de gezondheid van arbeiders en gemeenschappen nabij de productielocatie bij het onderwerp gevaarlijke stoffen en milieuproblemen.

2.5 Consumptiegedrag

- Zoals eerder genoemd vinden wij het met name van belang om een onderzoek naar een *verplicht* duurzaamheidslabel in te stellen. Een dergelijk verplicht Europees

duurzaamheidslabel/etiketteringssysteem (in de vorm van een verkeerslicht of iets vergelijkbaars met het energielabel) zou de consument direct en eenvoudig inzicht kunnen geven in de duurzaamheid van de kleding die hij koopt.

- Met betrekking tot het verbeteren van de regels inzake wettelijke en commerciële garanties en de bewijslast bij de producenten/verkopers leggen plaats van bij de consument, zijn wij van mening dat dit een goed idee is om slechte kwaliteit van kleding aan te pakken.

Tegelijkertijd zien we dat het massaal gratis uitproberen en retourneren van online gekocht textiel juist leidt tot veel verkeer en verspilling en daarmee tot minder duurzaam consumptiegedrag. Om dit aan te pakken zou onderzocht kunnen worden of bijvoorbeeld de kosten van retourneren bij de consument gelegd kunnen worden.

- Wij zijn een voorstander van circulaire businessmodellen, mits ze daadwerkelijk bijdragen leveren aan vermindering van de milieudruk en aan het tegengaan van fast fashion.

2.6 Hergebruik en recycling van post-consumertextiel

--- 2.6.1 ---

- Gebrek aan afzonderlijke inzamelsystemen voor textiel herkennen wij in ieder geval in Nederland niet als belangrijk obstakel, wel speelt de kwaliteit van de inzameling een rol.

- We hebben 'Te weinig kennis van de wereldwijde markten voor tweedehandstextiel bij inzamelaars en sorteerders' hoog gescoord omdat we de transparantie over wat er met tweedehands textiel gebeurt in de keten belangrijk vinden.

- Bij het obstakel 'verzadiging van de wereldmarkten voor tweedehands textiel' moet de focus liggen op het stimuleren van hergebruik binnen eigen land / de EU.

- Ook bij het obstakel 'dalende prijzen op de wereldmarkt voor tweedehandskleding' moet de focus liggen op het stimuleren van hergebruik binnen eigen land / de EU.

--- 2.6.2 ---

- Nederland heeft doelstellingen op nationaal niveau voor hergebruik en recycling, maar we pleiten voor ambitieuze doelstellingen op Europees niveau.

- In het algemeen vinden wij traceerbaarheid / transparantie van textiel een aandachtspunt, niet specifiek op het vlak van (het gehalte aan) chemische stoffen.

- De logistieke kosten voor vervoer van afval is naar ons idee geen groot obstakel voor recycling in vergelijking met de ander genoemde obstakels.

- Er zijn ons tot nu toe geen grote administratieve belemmeringen bekend voor grensoverschrijdend vervoer binnen EU.

3. WERELDWIJDE NALEVING, ZORGVULDIGHEIDSEISEN EN TRANSPARANTIE

3.1

- Zoals eerder genoemd is het van belang om een onderzoek naar mogelijkheden voor een verplicht duurzaamheidslabel, in plaats van vrijwillig milieukeurmerkinstrument of certificering, inclusief sociale duurzaamheid, in te stellen. Nederland roept de Commissie daartoe op. Een dergelijk Europees duurzaamheidslabel/etiketteringssysteem (in de vorm van een verkeerslicht of iets vergelijkbaars met het energielabel) zou de consument direct en eenvoudig inzicht kunnen geven in de duurzaamheid van de kleding die hij koopt.

- Nederland acht publiek-private samenwerking en (vrijwillige) sectorale samenwerking essentieel om de kledingindustrie verder te verduurzamen. Met name in multi-stakeholderverband kunnen bedrijven met andere partijen samenwerken aan verduurzaming. De Duitse Textilbündnis en Fair Wear Foundation zijn hierin toonaangevende initiatieven, en Nederland kan zeer positieve ervaringen delen uit het textielconvenant.

- Aangaande “Wetgeving die ervoor zorgt dat textiel dat in de Europese handel wordt gebracht, is geproduceerd met inachtneming van minimumnormen voor mensen- en arbeidsrechten” en “Toezicht op de naleving door bedrijven van de OESO-richtsnoeren inzake de zorgvuldigheidseisen voor textiel” kijkt NL uit naar het aangekondigde initiatief inzake een brede EU due diligence verplichting, als onderdeel van het Sustainable Corporate Governance Initiatief.
- Toezicht op de naleving van de OESO-richtlijnen zou volgens NL besproken moeten worden in het kader van aangekondigde EU due diligence wetgeving.
- Nederland hecht waarde aan effectieve implementatie en naleving van ambitieuze duurzaamheidsafspraken in EU-handelsakkoorden. Nederland is tevreden met de versterkte EU-inzet ten behoeve van duurzame ontwikkeling in de herziening van het EU-handelsbeleid en verwelkomt dat de Commissie het 15 punten actieplan vervroegd zal herzien. Dit ligt in het verlengde van de voorstellen in het Frans-Nederlandse non-paper over handel, duurzaamheid en sociaaleconomische ontwikkeling.
- Zorgen voor een betere handhaving van de hoofdstukken inzake handel en duurzame ontwikkeling van vrijhandelsovereenkomsten met derde landen”: NL roept daarnaast de Commissie op om technische en financiële steun te verlenen aan bedrijven en overheden in productielanden buiten de EU, zodat bedrijven daar kunnen voldoen aan de eisen van de Europese markt en de overheden betere wetten kunnen formuleren en deze kunnen handhaven, bv. door capaciteitsbouw arbeidsinspectie.
- “EU-financiering voor externe maatregelen en ontwikkeling inzetten voor projecten op het gebied van sociale inclusie, milieubewustzijn enz.”: NL roept de Commissie op haar ODA-middelen ook in te zetten voor sociale en circulaire verduurzaming in productielanden buiten de EU. Dit kan door de financiering van verduurzamingsprojecten van kledingbedrijven i.s.m. lokale partijen, NGO’s en/of vakbonden, of door financiële steun te bieden aan productiebedrijven om te verduurzamen. Het is belangrijk daarbij samenwerking te zoeken met (multi-stakeholder)initiatieven als Fair Wear Foundation, bestaande programma’s en de inzet van lidstaten om de financiering zo effectief mogelijk in te zetten. Daarbij kan ook worden gedacht aan inzet via de *Team Europe Initiatives*.
- Zoals eerder aangegeven, vergt de afvaldefinitie in de Kaderrichtlijn afvalstoffen verduidelijking, met name voor de betekenis van ‘zich ontdoen’. Dit probleem speelt in het algemeen.

3.2

- Het is vanzelfsprekend van belang dat ingevoerde textielmaterialen en –producten aan wettelijke eisen van de EU voldoen, aanvullend is het van belang dat de EU zorgt voor de verduurzaming van textielmaterialen en –producten. Dat kan bijvoorbeeld door wettelijke eisen aan te scherpen en hierop te controleren.
- Voor het gebruik van tracerings technologieën wijzen wij op de mogelijkheid / het belang van een product passport voor textielproducten.

3.3

- Wat ons betreft worden sociaal verantwoorde inzameling en verwerking van post-consumertextiel, met aandacht voor elementen verderop in de keten, verplicht (in plaats van vrijwillig).
- EU-criteria voor het onderscheid tussen gebruikte of tweedehandskleding en textielafval lijken tot nu toe in mindere mate een rol te spelen in de textielketen (tov einde-afvalcriteria in andere ketens). Mogelijk zal dit een grotere rol gaan spelen als de recycle industrie opschaaft.

Algemeen

Tot slot willen we in het algemeen de volgende punten meegeven die wij van belang achten voor de EU Textielstrategie. Wij vragen:

- Het begrip duurzaamheid moet niet alleen het milieu, maar ook mens en dier behelzen. De koppeling met sociale thema's, zoals leefbaar loon en kinderarbeid, van de textielketen is belangrijk om mee te nemen in de strategie.
- De strategie te bezien in het licht van andere relevante ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van een EU due diligence richtlijn als onderdeel van het aangekondigde Sustainable Corporate Governance initiatief.
- Een verplichte, geharmoniseerde Europese uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV).
- Ambitieuze Europese doelstellingen voor hergebruik en recycling.
- Ambitieuze producteisen, inclusief een in de tijd oplopend verplicht percentage gerecycled materiaal.
- Minimaliseren en uitfasen van gevaarlijke stoffen/chemicaliën in textiel zowel voor de gezondheid van de medewerkers in de keten als wel het milieu.
- Publiek-private partnerschappen zijn essentieel om verduurzaming te bewerkstelligen en de Commissie zou hier een rol in kunnen nemen door bv. Europese Multi-stakeholder initiatieven te stimuleren.
- Het perspectief van productielanden buiten de EU moet nadrukkelijk worden meegenomen in de strategie en deze landen (bedrijven en overheden) moeten ook ondersteuning krijgen voor verduurzaming van de textielsector, zowel in de toeleverings- als post-consumptieketen.
- Onderzoek naar een gemeenschappelijk verplicht Europees duurzaamheidslabel/etiketteringssysteem waarbij de consument tijdens de aankoop kan zien wat de milieu en sociale impact van het kledingstuk is. Nederland roept de Commissie hiertoe op. Dit kan in de vorm van een verkeerslicht of iets vergelijkbaars met het energielabel en eventueel fungeren als de fysieke uiting van het product passport.
- Inzet op het ontwikkelen van recycling technologieën en capaciteit in de Europese Unie.
- Het is van belang om de e-commerce mee te nemen in de strategie. Dit gaat om de aanpak van gratis bestellen en veelvuldig retourneren (ook om vernietiging te voorkomen) en het meenemen in producteisen/UPV van textiel dat door internationale e-commerce 'ongezien' de markt op komt.
- Europees verbod op verbranding van onverkocht textiel, waarbij direct recyclen van onverkocht textiel ook als vernietiging wordt beschouwd. In een circulaire economie mag het nooit zo zijn dat een product de gebruiksfase overslaat.
- Textiel als prioriteit bij de introductie van het product passport.
- Europese monitoring middels gestandaardiseerde methodiek van textielstromen.